

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1924 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om utsträckt rätt att från utmätning få undantagen viss egendom.

Genom en den 14 mars 1924 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 86, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om utsträckt rätt att från utmätning få undantagen viss egendom.

Häri genom förordnas, att från utmätning för utskylder, som förfallit till betalning före den 1 november 1923, skola, där gäldenären är familjeförsörjare eller har eget hushåll, undantagas, utöver vad i 65 § utsökningslagen sägs, bo-hag, husgeråd och husdjur till ett sammanlagt värde av högst trehundra kronor. Vad sålunda stadgats gälla även i fråga om avgifter, som uppbäras och redovisas i sammanhang med nämnda utskylder.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1924 och gäller till den 1 juli 1925.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande lagförslag, får utskottet, i den mån de ej här nedan återgivits, hänvisa till propositionen jämte därvid fogade protokollsutdrag.

Uti 65 § utsökningslagen stadgas, att från utmätning skola undantagas dels nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, dels ock nödiga arbetsredskap eller andra nödiga lösören till ett

Utskottet.

värde av högst femhundra kronor, eller, där gäldenären icke är familjeförsörjare och ej heller har eget hushåll, högst tvåhundra kronor. Saknas utväg till nöd-
torftigt uppehälle, skall, enligt nämnda lagrum, från utmätning undantagas av
det förråd, som i huset finnes, vad till underhåll för en månad tarvas, eller, där
tillräckligt förråd ej finnes, av penningar, som gäldenären innehar eller äger
innestående i bank eller annan penninginrättning, så mycket som erfordras för
anskaffande av det felande.

Genom lagen den 10 mars 1922 om utsträckt rätt att från utmätning
få undantagen viss egendom har förordnats, att från utmätning för utskylder
och avgifter, som uppbäras och redovisas i sammanhang med utskylder, skola,
där gäldenären är familjeförsörjare eller har eget hushåll, undantagas, utöver
vad i 65 § utsökningslagen sägs, bohag, husgeråd och husdjur till ett samman-
lagt värde av högst femhundra kronor. Denna lag, som gällde till den 1 juli 1923,
har genom lagen den 24 april 1923 erhållit fortsatt tillämpning till den
1 juli 1924.

Då 1922 års lag antogs, betonades, att den var avsedd att gälla allenast så
länge de av depressionen vållade exceptionella förhållandena fortforo.

Departementschefen har i statsrådet framhållit huvudsakligen två skäl för
att icke förorda ytterligare förlängning av 1922 års lag i oförändrat skick. I
sådant avseende åberopas i första rummet den förbättring, som numera inträtt
i det ekonomiska läget. Vidare hänvisar departementschefen därpå, att de
skatter, som under den närmaste tiden komma att förfalla till betalning, grunda
sig på inkomster, uppburna under åren 1922 och 1923, då inkomsterna för de
kategorier skattskyldiga, varom här är fråga, varit jämförelsevis små, samt
att dessa skatter följaktligen i allmänhet icke torde komma att ställa sig alltför
betungande. Annorlunda hade varit fallet med de skatter, som förfallit till be-
talning under 1922 och 1923. Dessa hade, med undantag för den i slutet av
år 1923 förfallna kronoskatten, debiterats på kristidens höga löner, vadan be-
loppen varit synnerligen stora i förhållande till de inkomster, som vid tiden
för skatternas förfallande åtnjutits.

Den nu föreslagna lagen innehåller, i anslutning till vad departementschefen
sålunda anfört, utsträckt rätt till undantag från utmätning allenast i fråga om
sådana skatter, som förfallit till betalning före den 1 november 1923, d. v. s.
sådana som kunna sägas hänföra sig till högkonjunkturen. Beträffande övriga
utskylder komma följaktligen allenast bestämmelserna i 65 § utsökningslagen
att tillämpas.

I förslaget har vidare den ändring i förhållande till 1922 års lag vidtagits,
att värdet av den egendom, som utöver stadgandet i 65 § utsökningslagen får
undantagas, sänkts till 300 kronor. Sammanlagda värdet av den egendom,
som, därest gäldenären är familjeförsörjare eller har eget hushåll, får undan-
tagas, kommer sålunda att uppgå till 800 kronor. Departementschefen har
ansett den nedgång i prisnivån, som inträtt efter tillkomsten av 1922 års lag,
tala för denna sänkning av värdet å den utmätningfria egendomen.

Slutpunkten för den nya lagens giltighet har föreslagits till den 1 juli 1925,
detta med hänsyn till att det torde få antagas, att åtminstone i de fall, där

ömmade omständigheter föreligga, avkortning av de utskylder, varom nu är fråga, intill dess skall hava skett.

Utskottet har vid granskning av förslaget ej funnit skäl till anmärkning mot detsamma och får alltså hemställa,

att ifrågavarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 maj 1924.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hederstierna, Jacob Larsson, Rogberg, Edw. Larson**, *Åkerman, Olaus Pettersson, K. G. Westman* och *Klefbeck*;

från andra kammaren: herrar *Pettersson* i Södertälje, *af Ekenstam, Leo, Johansson* i Brånalt, *Söderberg, Billqvist, Karlsson* i Vätö och *Olsson* i Kalmar.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Karlsson* i Vätö, vilken anfört:

Då jag anser, att inga särskilda omständigheter inträffat, som motivera att riksdagen redan nu skrider till en avveckling av ifrågavarande lagstiftning om utsträckt rätt att från utmätning få undantagen viss egendom, har jag ansett, att utskottet bort till riksdagen hemställa om antagande av följande förslag till lag att träda i kraft den 1 juli 1924 och gälla till 1 juli 1925:

Lag

om utsträckt rätt att från utmätning få undantagen viss egendom.

Härigenom förordnas, att från utmätning för utskylder och avgifter, som uppbäras och redovisas i sammanhang med utskylder, skola, där gäldenären är familjeförsörjare eller har eget hushåll, undantagas, utöver vad i 65 § utsökningslagen sägs, bohag, husgeråd och husdjur till ett sammanlagt värde av högst femhundra kronor.